

організовано тисячі людей, озброєні ними, має міцну базу у формі комерційних структур різних організаційно-правових форм і може швидко пристосуватися до своїх кримінальних цілей, до нових змін у соціально-економічній сфері життя. І це означає подальше зростання організованої злочинності, у тому числі зростання її організації, структури, стабільності та згуртованості, появи нових форм ОЗУ, що, безумовно, викликає особливу стурбованість [3].

На підставі викладеного, вважаємо, що існування інформаційно-аналітичних ресурсів, які використовуються в роботі правоохоронним органам України не мають чітко визначених функціональних обов'язків, які необхідні для успішної боротьби із організованою злочинністю.

Тож, на нашу думку необхідно постійно вдосконалювати, як теоретичний, так і практичний досвід, з метою посилення ефективності протидії та запобіганню організованій злочинності, що в майбутньому надасть змогу розробляти та впроваджувати у практичній діяльності новітні інформаційно-пошукові системи.

-
1. Використання методу кримінального аналізу для протидії організованій злочинності: [URL:file:///c:/users/%d0%b0%d1%81%d1%83%d1%81/downloads/chkur_2017_1_67.pdf](file:///c:/users/%d0%b0%d1%81%d1%83%d1%81/downloads/chkur_2017_1_67.pdf) (дата звернення 20.11.2020)
 2. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності національної поліції: теоретичний і практичний підхід URL: file:///C:/Users/%D0%B0%D1%81%D1%83%D1%81/Downloads/nvdv_s_2018_3_51.pdf (дата звернення:21.11.2020)
 3. Організована злочинність в Україні: стан і проблеми реалізації державної політики у сфері протидії цьому явищу URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aymvs_2019_2_9https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/p7rzozu.pdf (дата звернення: 22.11.2020)
 4. Проблемні питання виявлення та розслідування злочинів, учинених у складі організованих злочинних груп URL: https://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsv/03_2012/12vvmozg.pdf (дата звернення: 24.11.2020)

Жукоцький Владислав, здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Телійчук Віталій Григорович, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів

*кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий
співробітник, доцент*

ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ДЖЕРЕЛА УТВОРЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Розглядаючи діяльність держави, її правових інститутів і органів правопорядку, спрямовану на протидію злочинним проявам у суспільстві, можна констатувати, що одним з пріоритетних напрямків кримінальної політики держави є протидія злочинності [1].

Боротьба зі злочинністю є завданням багатьох державних органів, в тому числі й органів розслідування. Однак не завжди можливо досягти мети, встановлення істини, тільки процесуальним шляхом. Велику роль в цьому відіграють оперативні підрозділи, які використовуючи гласні і негласні методи діяльності допомагають органам розслідування в боротьбі зі злочинністю.

Характер оперативно-розшукової діяльності обмежується межами її гласності, яка проявляється у доступності та відкритості інформації, можливості її використання у відповідності з нормами кримінально-процесуального законодавства.

Оперативно-розшукова інформація широко використовується в процесі розслідування злочинів як підстава для проведення слідчих дій, застосування інших заходів процесуального примусу. Однак, використання такої інформації в кримінальному процесі зумовлене таємницею джерела її одержання.

Під поняттям «оперативно-розшукової інформації» - слід розуміти відомості про факти отримані завдяки системі гласних і негласних дій в ході правоохоронної діяльності компетентними органами та посадовими особами, і які спрямовані на досягнення певного результату у боротьбі зі злочинністю.

Однією з ознак, яка виділяє оперативно-розшукову інформацію із загального поняття інформації, є те, що інформація, яка виявляється, надходить і фіксується під час здійснення ОРД, повинна містити відомості про конкретні об'єкти або хоча б бути перспективною для отримання за її допомогою конкретних відомостей, а не бути інформацією загального характеру.

Оперативно-розшукова інформація класифікується за видами на:

1. Гласну оперативно-розшукову інформацію, тобто отриману із джерел, за допомогою гласних оперативно-розшукових заходів – оперативно-розшукова інформація;
2. Негласну оперативно-розшукову інформацію, тобто отриману оперативними підрозділами за допомогою негласних оперативно-розшукових заходів – оперативно-розвідувальна інформація;

3. Оперативно-технічну інформацію, яка одержана за допомогою технічних засобів при проведенні оперативно-розшукових заходів.

За джерелом утворення всю оперативно-розшукову інформацію треба поділяти на три види: гласну, тобто отриману із джерел, за допомогою гласних оперативно-розшукових заходів, яка буде мати назву

– оперативно-розшукова інформація; негласну, тобто отриману оперативними підрозділами за допомогою негласних оперативно-розшукових заходів

– оперативно-розвідувальна інформація; оперативно-технічну інформацію, яка одержана за допомогою технічних засобів при проведенні оперативно-розшукових заходів.

І.Р. Шинкаренко та О.В. Кириченко, які під час вивчення питання щодо використання можливостей підрозділів оперативної служби для отримання оперативної інформації та здійснення негласних слідчих (розшукових) дій, визначили, що сили ОРД - це оперативні підрозділи, а усе різноманіття оперативних служб залежно від обсягу їх повноважень та функцій, які ними виконуються, можна поділити на підрозділи, які здійснюють ОРД:

1. У повному обсязі проводять гласні та негласні оперативно-розшукові заходи, здійснюють агентурну роботу: підрозділи внутрішньої безпеки та кримінальної поліції (карного розшуку; стратегічних розслідувань; по боротьбі з наркозлочинністю; кіберполіції);

2. Підрозділи, які виконують окремі оперативно-розшукові заходи за завданнями інших оперативних підрозділів: підрозділи оперативної служби, оперативно-технічні підрозділи [2, с. 76].

Визначення конкретних фактичних даних, які свідчать про можливу небажану поведінку підозрюваного, обвинуваченого, у законі проводиться шляхом посилення на мету, необхідність досягнення якої і викликає застосування запобіжних заходів. Метою запобіжних заходів висловлені критерії для встановлення і оцінки фактичних даних, які виступають підставами.

Необхідність взяття під варту підозрюваного може виникнути, коли зібраних доказів ще не досить для притягнення особи як обвинуваченого, однак є наявність фактичних підстав (оперативно-розшукової інформації) вважати, що особа, залишаючись на волі, може ухилитися від органів розслідування, або перешкоджати встановленню істини у кримінальній справі, чи продовжувати злочинну діяльність. Це підкреслює важливість оперативно-розшукової інформації бо в таких ситуаціях затримання підозрюваної особи чи осіб виступає як метод реалізації оперативно-розшукових даних та легалізації одержаної оперативної інформації [3, с. 179].

Можна зробити висновок, що оперативно-розшукова інформація – це відомості про факти, отримані завдяки системі гласних і негласних дій в ході правоохоронної діяльності компетентними державними органами і посадовими особами, і які спрямовані на досягнення певного результату у

боротьбі зі злочинністю. Тобто, оперативно-розшукова інформація містить більш суб'єктивний характер. Вона не виникає в процесі злочину, вона існує залежно від якості проведення ОРД та професійної майстерності осіб, які її здійснюють, професійного рівня фахівців різних напрямів цієї діяльності.

1. Майоров А.В. Понятие и структура системы противодействия преступности. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-i-struktura-sistemy-protivodeystviya-prestupnosti>.

2. Шинкаренко І.Р., Кириченко О.В. Використання можливостей підрозділів оперативної служби для отримання оперативної інформації та здійснення негласних слідчих (розшукових) дій: навч. посіб. Дніпропетровськ, 2015. 120 с.

3. Коваленко Е.Д. Легалізація результатів оперативно-розшукової діяльності в кримінальному судочинстві // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. Зб. наук. праць. Донецьк, 2006. № 1. С. 168-179.

Ковальчук Олександр, здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Телійчук Віталій Григорович, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент

ЩОДО ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ

Основною метою державної політики у галузі боротьби зі злочинністю є створення дійової системи запобігання і протидії злочинам, виявлення та подолання її соціальних передумов і наслідків, викриття неправомірних діянь, обов'язкової відповідальності винних у їх вчиненні.

Оперативно - розшукова діяльність є найбільш дієвим та ефективним механізмом в профілактиці та розкритті злочинів. У складних умовах криміногенної ситуації, коли злочинці використовують не тільки найсучасніше матеріально-технічне обладнання, а й мають достатній інтелектуальний рівень, коли більшість тяжких злочинів є прихованого характеру, а при вчиненні злочинів застосовуються відповідні досягнення науки, оперативно-розшукова діяльність набуває творчого характеру.